

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΚΑΔΙΑ ΣΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΠΟΝΤΟ

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΣΙΟΛΑΣ, Δ.Φ.

(11-12-10)

Πολλοί λίγοι, ακόμη και Πόντιοι, γνωρίζουν ότι το λίκνο των Ποντίων βρίσκεται στην περίφημη και αρχαιότατη Αρκαδία. Εκεί, στην ορεινή περιοχή (όπως και στον Πόντο) ίδρυσαν την πρώτη Τραπεζούντα, κοντά στον Ποταμό Αλφειό, για να έχουν φυσικά άφθονο νερό – ζωτικότερο στοιχείο της ζωής μας.

Ανάμεσα στα δύο πανάρχαια βουνά, το μυθικόν Λύκαιον και το Μαίναλον, όπου ρέουν οι πρωτοπηγές του Αλφειού ποταμού, οι πρώτοι Πόντιοι κτίζουν την πρώτη Τραπεζούντα και ιδρύουν την μητρική τους πόλη (μητρόπολη). Αργότερα, αναγκάζονται (είτε από σεισμό, είτε από πλημμύρα, είτε από άλλη αιτία) να εγκαταλείψουν την προγονική τους εστία και να περάσουν από την Κυνουρία ή την Αργολίδα, (όπως οι Κρήτες και Κύπριοι) προς την Ιωνία. Η Ανατολή, με τον μυθικό της χρυσό (το χρυσόμαλλο Δέρας), ήταν η σταθερή πηγή έλξης όλων των Ελλήνων εκείνης της μυθικής εποχής.

Από την αρχαία ελληνικότατη Ιωνία, οι Αρκάδες-Τραπεζούντιοι, αναχωρούν προς τα παράλια του Ευξείνου Πόντου και ιδρύουν εκεί (γύρω στον 7^ο-8^ο αιώνα π.Χ.) την δεύτερη Τραπεζούντα, κόρη της πρώτης Αρκαδικής Τραπεζούντας. Το περίφημο κράτος ή βασίλειο των Ποντίων ιδρύεται από τους Τραπεζούντιους της Αρκαδίας, που είναι οι μακρινοί πρόγονοι των σημερινών Ποντίων, όπου γης.

Το τοπωνύμιο Υψούς και ο ομώνυμος γιός του μυθικού βασιλιά της Αρκαδίας Λυκάονα (που ήταν γιός τους Πελασγού) ως περιοχή της Αρκαδίας, στην επαρχία της Γορτυνίας, γίνεται η ρίζα του ονόματος της οικογένειας των Ποντίων Υψηλάντηδων.

Οι πρώτοι που εξεγέρθηκαν εναντίον των Οθωμανών ήσαν αυτοί οι Πόντιοι Υψηλάντηδες, Αλέξανδρος και Δημήτριος. Και δεν είναι τυχαίο ότι τον 18^ο αιώνα η Υψούς (Στεμνίτσα) είναι η έδρα της Συνέλευσης των Καλτεζών για την Εθνική Ανεξαρτησία των Ελλήνων. Εκεί,

επιστρέφοντας προφανώς στις φυσικές ρίζες τους, οι αυτοκράτορες του Πόντου το 1167 χτίζουν την μονή του Τιμίου Προδρόμου. Ο Εμμανουήλ Κομνηνός προσφέρει εκεί ένα από τα ασφαλέστερα καταφύγια των αγωνιστών του 1821. Το πλουσιότατο σε δημιουργίες σημείο των Υψηλάντηδων (Υψούς) φθάνει έως εδώ, την Αμερική. Ypsilanti είναι η σημερινή πόλη στο Μίσιγκαν.

Η ύπαρξη και η τοποθεσία της Πρώτης Τραπεζούντας επιβεβαιώνεται από τους αρχαιολόγους της προϊστορικής περιόδου, όπως ο Θ. Σπυρόπουλος, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, έφορος αρχαιοτήτων στη περιφέρεια Αρκαδίας, ο οποίος ενέργησε και ενεργεί συστηματικές ανασκαφές στην περιοχή.

Όλοι μας, Αρκάδες και Πόντιοι, θα πρέπει να μελετήσουμε με προσοχή την αυθεντική ιστορική πηγή, την «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», που εκδόθηκε από την εταιρία Εκδοτική Αθηνών. Από την πηγή αυτή παρουσιάζονται και τρεις συνοδευτικοί χάρτες που περιγράφουν την πορεία των πρωτο-Ποντίων Ελλήνων από την Αρκαδική Τραπεζούντα ως την Τραπεζούντα του Ευξείνου Πόντου.

Έχουν γίνει προτάσεις από τον καθηγητή Σταύρο Θεοφανίδη του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών για μια έκδοση Ιστορικής-Εθνολογικής Μελέτης για τους πρωτο-Ποντίους και την «ανάβαση» τους ως τον κλασικό Πόντο. Αυτό μπορεί να γίνει από ειδικές ομάδες εργασίες με διεπιστημονική-διαπανεπιστημιακή σύνθεση που θα μπορέσει να προωθήσει το έργο αυτό, που έχει ιδιαίτερη σημασία για την ιστορική-πολιτισμική ταυτότητα των Ποντίων. Σε αυτό φυσικά θα βοηθήσουν και οι Ομοσπονδίες των Αρκάδων και των Ποντίων της Αμερικής ώστε να παρουσιάσουμε τώρα στον 21^ο αιώνα την Ελλάδα για νέες πολιτισμικές κατακτήσεις, επιστρέφοντας θριαμβευτικά στην κερδισμένη πατρίδα των Ποντίων.

Έχει προταθεί και η ίδρυση πρωτο-Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα αγκαλιάσει όλους τους ελληνογενείς της Μικράς Ασίας, δηλαδή τους Ίωνες, Κωνσταντινουπολίτες, κρυπτοχριστιανούς, Καππαδόκες, Ίμβριους, Πόντιους, ελληνογενείς της Πισιδίας και της Λυδίας, και άλλους.

Επίσης, έχει προταθεί η εγκατάσταση στην ευρύτερη περιοχή της Ιωνίας (Μίλητος, Σάμος, Χίος, Μυτιλήνη) η Ακαδημία της Ευρώπης, που προγραμματίζεται να αγκαλιάσει όλες τις Εθνικές Ακαδημίες των Ευρωπαϊκών χωρών για να προωθηθούν έτσι μερικές σημαντικότες πρωτιές του Ελληνισμού, που παραμένουν άγνωστες στο ευρύτερο Ευρωπαϊκό κοινό. Έχει προταθεί στην Ακαδημία Αθηνών και τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού να προχωρήσουν στην δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας στην ευρύτερη περιοχή της Ιωνίας, με την γενναιόδωρη χορηγία-χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ιστορία των πρωτο-Ποντίων μπορεί να αποκαλύψει μερικές από τις σημαντικότερες πρωτιές που δείχνουν και τις παρθενικές ρίζες του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΣΙΟΛΑΣ, Δ.Φ.

ΠΑΝΑΡΚΑΔΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗΣ